

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 34
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nefrancate se refușă. Articollii nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond

Mersul crizei.

Sibiu, 26 August n.

Situația e neschimbată. Eri, Marți, Maiestatea Sa a primit în audiență pe prim-ministrul *Héderváry*, ear' astăzi va primi pe ministrul de agricultură *Darányi*. Din faptul acesta s'a născut combinația, că ori *Darányi* ori *Héderváry* va fi însărcinat cu formarea noului cabinet. Nu e eschisă posibilitatea însă, ca Maiestatea Sa să mai chieime și pe alții la palat, pentru a le asculta părerile, de-și Maiestatea Sa pare a fi pe deplin orientat asupra situațiunii.

E scos de altcum pe plan și ministrul de finanțe *Lukács* ca omul de încredere al coronei, care se poate că va fi încredințat cu formarea noului cabinet. Oii-care din acești trei numiți va primi însărcinarea de la Maiestatea Sa pentru formarea cabinetului, o va primi fără concesiuni și fără promisiuni.

E vorba însă că și contele *Apponyi* și contele *Csáky* se fie chiamați încă odată la palat, ba poate și fostul ministru-president *Wekerle*, din care împrejurare se făurește combinația, că unul dintră acestia va primi misiunea să formeze cabinetul și să restabilească pacea și ordinea în țară, firește, cu concesiuni.

Ca lucru pozitiv nu se poate da însă nimica din toate acestea. Positiv se știe numai atât, că Maiestatea Sa e foarte nemulțămît, foarte îngrijorat, nu poate să mănânce și nu poate să dormă.

Când a auzit cum toți cei ascultați îi propun să facă concesiuni naționale Magiarilor, ar fi spus unuia dintră acești consilieri următoarele: „Nu înțeleg lucrul. De trei-zeci de ani nu mi-a vorbit nimeni despre toate acestea, și acum de odată veniți toți din toate părțile și atacați armata”. Cătră altul earăși s'ar fi exprimat astfel: „Domnii așa se vede că nu cunosc antecedentele și acteactele transacției de la 1867. Deja atunci, cu ocaziunea pertractărilor purtate cu *Deák* și *Andrássy*, s'a spus, că unitatea armatei nu poate fi atinsă”.

Credința generală e deci, că M. Sa nu va face concesiuni, și nu va da

din mână dreptul ce l'are de a determina singur limba de serviciu și de comandă a armatei. Cei din opoziție au însă totuși nădejde, că va picura ceva, dacă se va bate ferul cu destulă energie până e cald. Cuvântul hotărîtor M. Sa la nici un cas nu și l' va spune (dacă e să se facă concesiuni) înainte de a consulta încă odată cercurile militare și cercurile politice înalte din ceealtă parte a monarhiei, pentru-că M. Sa se teme mult de încurcături ce s'ar pute naște dincolo din concesiunile ce le-ar face Magiarilor. Astfel deci criza nu va pute fi rezolvată în cursul săptămânii acesteia, de cât numai — fără concesiuni.

Politică tradițională.

III.

Era ceva, ce ziariul nostru credea că e de lipsă să fie bine lămurit, chier și după aducerea hotărîrii de pasivitate în conferența națională de la Mercurea. Anume, accentuarea cu mare aplomb în adunare, că pasivitatea nu va fi înțeleasă, și nu va fi practică astfel, ca Românii ardeleni să pună acum mâinile în sin și să aștepte mură 'n gură, ci va fi o pasivitate activă, cu acțiuni estraparlamentare, inscenate în cadrele legilor, pentru dobândirea de drepturi naționale pe sēma Românilor ardeleni.

Ziariul nostru a spus-o și a dovedit-o cu exemple scōse din viața altor popore, cari se aflau în asemenea situațiuni, că lupta ce trebuie să o poarte un popor pentru asigurarea existenței sale naționale nu poate fi dată în stat constituțional de cât numai pe teren legal, ear' pentru noi, singurul teren legal e acum — parlamentul țerii.

Zicea ziariul nostru în nr. 47 din anul 1869, că dacă Românii ardeleni apucau toți pe calea activității, s'ar fi întemeiat tot mai mult solidaritatea între Români, acea solidaritate, „de care lipsă aveam noi tocmai în acești trei-patru ani din urmă, când monarhia noastră a trecut prin streformări radicale, când elementele naționale se pu-

seră în mișcare de la o parte a monarhiei până la ceealtă, când era timpul a pretinde drepturi și când era mai de lipsă să dovedescă națiunea română că e o corporațiune solidă morală, care trebuie să fie respectată”.

A făcut deci nouă imputare ziariul nostru aceloră dintră fiii națiunei române, cari au zădărnicit întemeierea solidarității, propagând ideea, că va fi mai bine dacă ne retragem la o parte, pentru a pute urmări cu atențiune cum Europa se va mira de tăcerea noastră și nu va ști ce să facă pentru a ne îmbănzii și împăca.

A făcut imputare ziariul nostru aceloră, cari în adunarea națională de la Mercurea la aducerea hotărîrii de pasivitate n'au ținut cont de împrejurarea, că ne aflăm în stat constituțional, în care nu sunt admisibile acțiunile estraparlamentare.

... „Nu voiau cei-ce votau pentru pasivitate să vadă, — scria ziariul nostru în nr. 49 din anul 1869, — că, bun sau rău, dar' trăim în constituționalism. Nu voiau să vadă, că, prin urmare, guvernul, cum sunt împrejurările noastre, pe lângă scusare înaintea lumii va tăia calea ori-cărei mișcări politice care nu 'i convine. zicend: calea e deschisă în dietă, mergeți și vă spuneți necazul acolo!”

Când deci acesta și numai acesta era terenul legal, nu putea înțelege ziariul nostru ce anume poate să fie acea „pasivitate activă”, accentuată în conferența națională din Mercurea, dacă nu cumva părerea, că Românii pot așterne memorande la pōlele tronului.

Părerea acēsta a luat-o apoi ziariul nostru la o analizare mai amănunțită, în numărul mai sus pomenit, făcend asupra ei următoarele observări:

„Plausibilitatea acestei idei (mergerea cu memorande la Monarhul) dispare, când cugetă cineva, că ce are să se întempe cu memorandumul sau cu memorandele. Să se așternă ele ministeriului? O cauză națională nu poate fi degradată la o chestiune administrativă. Dar' să zicem că se va așterne Monarhului. În stat constituțional ce poate

face Monarhul? Pōte răspunde: Nu am putere absolută în stat! Lucrurile se direg astăzi de cătră reprezentanța poporului și puterea executivă, cari au să mērgă mână 'n mână. Ori pōte să zică: Voiu da ministeriului memorandumul, pentru-ca să l' așternă dietei! În cazul acesta chestiunea națională earăși vine degradată la o simplă suplică, și mult dacă va fi dată comisiunii respective, ca ad calendae graecas, — dacă cineva va avē rēgaz, — să refereze asupra ei. Dar' să fim atât de optimisti și să presupunem, că așa se va întempla. Cine să o sprijinească barem cu cuvântul, dacă aceia pe cari îi privește nu sunt de față, sau, ca în cazul nostru, dacă în locul respectivilor sunt reprezentanți de altă naționalitate, pōte că tocmai de naționalitatea care în loc să apere, are motiv să apese?” ...

Așa argumenta ziariul nostru, pentru a dovedi, că aceea ce s'a hotărît la Mercurea, pasivitatea activă, e curată imposibilitate, și că nu va pute să aibă altă urmare de cât aceea, că vom perde și drepturile pe cari le avem, și numai din motivul că nu va fi cine să le apere atunci când va cere trebuința, și acolo unde apărarea se pōte face, în parlamentul țerii.

În decursul vremii s'a arătat că dreptate avea ziariul nostru atunci când scria astfel. Idei luminōse erau ideile puse atunci pe hârtie și eșite atunci în publicitate, isvorite sigur din capul lui *Saguna*. Cuvinte profetice au fost cuvintele atunci rostite, pentru-că toate așa s'au întemplat cum ziariul nostru le-a prevestit.

Ni-s'a luat de sub picioare încet cu încetul și aceea ce aveam pe vremile acelea, din motivul, că nimenea nu s'a aflat, ca să protesteze, fiind-că în urma pasivității noastre locurile deputaților români erau ținute în dietă de aceia, cari motive aveau să ne apese, ear' nu să ne apere, și cu pasivitatea activă am ajuns acolo unde trebuia să ajungem după mergerea cu memorandumul la Viena, — la deschiderea ochilor multora dintră noi, că totuși nu e bună politica de pasivitate, pentru-că iată,

FOIȘORĂ

La vestea cea bună.

Din incidentul fericitului eveniment întemplat în casa domnitoare română, — „*Voința Națională*” din București scrie sub titlul de sus următorul articol:

„Vestea cea bună a fulgerat bucuria în sufletele românești, de la un capăt până la celalalt al țerii.

Augustul flăcăiaș, — „*crucea de voinic*”, — care, în mijlocul Carpaților a vēdut lumina zilei, însemnăză întărirea și mărirea speranțelor naționale.

Fără de voie însă, ori de câte-ori Ceriul binecuvîntēză Dinastia cu un nou semn al ocrotirii sale și de câte-ori inima nēmului bate de bucurie alături de inima Alesului său, — gândul ni-se duce înapoi, cătră vremile de încercări, de temeri și de îndoeli, — priveliște înălțătoare a unui trecut agitat. Tot astfel navigatorul, ajuns în ape liniștite și sigure, își întorce privirile cătră largul mării, de unde a eșit biruitor în lupta cu asaltul năpraznic al valurilor infuriate.

Cu mintea la acest trecut, esclamasă Cogălniceanu în Divanul ad-hoc al Moldovei: „Fie-care pagină din analele noastre s'o stōrcem, și va curge sânge și lacrimi”. Conștiinți de relele adânci ale acestui trecut și hotărîți de a însemna în analele țerii, în locul paginelor de sânge și de lacrimi, pagini de libertate și de dreptate, marea generație buciună, prin glasul ei, dorințele și speranțele ce se îngănau sfōse în sufletul comprimat al poporului. Nici enormitatea operei întreprinse, nici piedecile ce se iviră, nu putură zădărnici mersul triumfal al ideilor mântuitoare. Cea dintăiu mări și mai mult credința în necesitatea sēvērșirii; celelalte întârziară isbânda fără a pute s'o împedece.

Și isbânda veni.

O singură mare dorință mai rămânea de îndeplinit pentru-ca națiunea să și capete siguranța și liniștea viitoriului.

Era aceea a unui Domn străin.

În sfērșit, acum trei-zeci-și-șapte de ani se ivi și prilejul pururea dorit de a pute chiama la Domnie un Principe străin, dintr'o familie domnitoare în Europa, și Carol I de Hohenzollern puse piciorul pe pământul României.

Nu ne cunoștea și nu l' cunoșteam.

Pe El trebuie să l' fi atras spectacolul surprindător al unui popor mic, scăpat ca prin minune din vârtejul vēcūrilor, precum și viitoriul, pe care ni-l menia situația noastră întră Occident și Orient; pe noi ne atrase splendorēa unui nume, impunător prin glorioșele tradiții ce se lēgă de dînsul.

Printr'o fericită intuiție, Alesul nostru pētrunse, cu privire de vultur, până în adâncimile sufletului românesc și întrezări comōra de puteri ce strălucea acolo. Mare cunoscător de ōmeni, El se pricepū să 'și alēgă sfatul și spriginul celor ce știa să voiască și puteau să gândească, și, cu colaborarea unor astfel de ōmeni, isbuti să așternă temelile independenței și prosperării noastre economice precum și acelea ale independenței și prosperării noastre politice.

Negreșit, realizarea unei atât de uriașe întreprinderi nu se făcū fără multe frământări și fără multe sacrificii. Conducerea unui popor pe calea progresului nu este ca o linie dreptă, lipsită de ori-ce obstacol. Linia adesea-ori se frînge, se abate la drēpta sau la stînga și obstacolele rēsar desul de numēroșe. Meritul cel mare al unui conducător este de a nu pierde nici o clipă din vedere ținta cătră care sufletul poporului nisuește, de a nu da în-

dērēt în fața mulțimii și greutății obstacolelor de învins.

Acest mare merit l'a avut și îl are Carol I, și, grație lui, Statul Român a întrat astăzi în ape liniștite și sigure.

Tot acest merit a cimentat unirea întră Dînsul și națiune, făcend din Regele Carol personalitatea reprezentativă a nēmului românesc.

Astfel, marea împămēntenire, ce poporul l'a acordat chiāmându-l în fruntea sa și pe care Dînsul a căștigat-o pentru vecie pe câmpul de luptă, a fost actul nostru de cea mai fericită inspirațiune.

O a doua fericire ne fū rezervată prin căsătoria Alesului nostru. Pe malul Dunării-de-jos coborî o zînză, cu sufletul îmbalsamat de miresmele bunătății și ale poesiei.

Veni, ne surise, și la zîmbetul Ei, inima poporului se umplū de cea mai respectuōsă iubire.

Ea își aplecă urechia la murmurul apelor, ascultă uimită frēmătul codrilor și apele și codrii îi bāsmiră, în graiul lor misterios, povestea minunată a sufletului românesc.

O dulce aparițiune fālțai câteva clipe în cadrul fericirii princiare, dar' repede

chiar Monarchul, prin faptul că nu a primit memorandumul Românilor, a arătat, că nu o poate aproba!

Târziu după mărtea lui Șaguna a trebuit să vină Românii la înțelegerea unui lucru pe care Șaguna îl spunea în colónele ziariului nostru la anul 1869, și 'l spunea atât de clar și de convingător!

Monografia

capelei gr. ort. rom. de la penitențiarul reg. ung. regn. din Gherla.

Conferența preoțască din protopresbiteratul Deșului în ședința sa de la 18/31 Decembrie 1901 ținută în Deș, la propunerea mea luând un conclud pentru scrierea monografiilor tuturor parohiilor și filiilor din protopresbiterat și pentru purtarea în viitoriu a unei cronică istorice în acelea, — prin elaboratul modest de față vreau să satisfac, după putință, acelu conclud. În cât mi-a succed această, nu cade în competiția mea să judec măturisesc însă, că am adunat tot ce mi-a fost cu putință referitoriu la istoricul capelei, ear' cât privește metoda observat de mine la catechisatiunea deținuților, las earăși să 'l judece alții, cari se pricep la această; observ însă, că în privința acestei ceva indigitații speciale nu am avut de la nimeni, și așa am fost avisat numai la puterile mele modeste. Cetitorul nepreocupat și priceput va pute observa însă fazele prin cari a trecut instrucțiunea morală a prizonierilor de la acest institut și 'și va ști face judecata imparțială și corectă.

Firește, luând în considerare starea excepțională a unei astfel de capele și a unei astfel de catechisatiuni, nimeni nu va aștepta vre-o monografie istorică de ceva interes general mai mare, căci îi lipsește importanța pentru publicul mai mare. Vre-un tolos — practic — singuri preoții pot avé, căci arătându-li-se crimele mai des obveniente în popor, dimpreună cu motivele lor, apoi stările și clasele sociale din cari se află mai mulți criminali, — li-se indică totodată și direcțiunea în care au să lucreze mai mult pentru îndreptarea morală a poporului.

Incep deci cu

I. Înființarea capelei și prevederea ei cu re-cuisitele necesare pentru oficiarea cultului divin.

Cum se vede din monografia: „A szamosujvári vár, irták Szongott—Vajua—Hodorean, Szamosujvár 1898, o parte a edificiului ce se folosește acum ca penitențiar dată încă înainte de anul 1291, și trecând prin diferite adaptări și schimbându-și des stăpâni, până la finea anului 1786 s'a folosit ca reședință pentru mai mulți oligarhi (Martinuzzi, Rákoczi etc.) și ca fortăreță pentru miliție. La 1 Ianuarie 1787 a fost prefăcut în penitențiar provincial (tartományi börtön), apoi la începutul secolului al XIX-lea în penitențiar reg. ung. regn. (m. k. országos fegyintézet) amplificându-l la 1859 cu edificiul cel mare provăcut cu două aripi spre vest.

dispari, lăsând în urmă-i parfumul neperitor al unei scumpe amintiri.

Supunându-se voinței ce cârmuește pe Regi și pe popóre, Alesul națiunii, plin de grija viitoriului înțățișă Românilor pe Augustul Său Nepot, zicându-le:

— „E al vostru! E siguranța și speranța viitoriului...“

Și Românii îl primiră cu iubire și cu încredere, arătând astfel neclintita legătură dintră Dinastie și popor.

În două împrejurări se vedă cât de strînse sunt legăturile întră dinastie și țără: ele se manifestară cu ocazia căsătoriei Prințului României și a primirii făcute noiei Principese a României; a doua, cu prilejul primejdiei prin care trecu Moștenitorul Coronei.

De la cei mai de sus și până la cei mai de jos, un fior străbătut inima nămului la gândul marelui pericol. Veniau tocmai din creerii munților ori de pe malurile îndepărtate ale Dunării, umili cari, în stăntăle naivitate, aduceau lecurei populare pentru lecurea „Prințului“ lor!...

A fost atunci o mișcare sufletescă din acelea ce nu se mai pot uita nici de acei

În curând a fost pusă la dispozițiune o localitate specială pentru săvârșirea cultului divin și pe sēma prizonierilor gr.-or., dar până la anul 1838 nu a fost folosită, căci până la acest an preotul gr.-or. era datoriu a se prezenta numai odată pe lună, ca să officieze utrenia ori vecernia, și numai când era invitat pentru-ca să facă vre-o înmormântare. În consecință, la început institutul n'a dat preotului nici utensiliile necesare la serviciul divin, și preotul și-le aducea cu sine de a casă toate, și nici vre-o ordine pentru ținerea serviciului divin nu era.

Luându-se însă în folosință localitatea, numai de cât s'au luat dispozițiuni și pentru prevederea ei cu cele necesare la serviciul divin. Așa aflăm, că episcopul Moga o prevede cu antimis de datul 1837, însă fără mōște și fără indicarea Chramului capelei (după tradițiune se ține chramul Sântului archiereu Nicolae de la Mira Lichiei).

Vinul pentru sânta liturgie la început l'a dat directorul, gratuit, ear' prescură își aducea preotul de acasă. La 1840, prin ordinul nr. 5569 guvernul a asemnat însă spre acest scop anual 10 fl., cari bani apoi prin ordinul din 20 April 1844 nr. 4021 dispune a se da la mână preotului spre întrebuințare în același scop.

La 12 Iulie 1842 sub nr. 150, directorul institutului, Răcz Péter, serie episcopului Vasile Moga, că în anul acesta „a zidit de asupra portalului cetății (unde se află azi —1903— locuința directorului) pe sēma greco-neuniților o capelă mică dar' frumusească cum nu este alta în Ardeal“, și cere să 'i trimită 200 fl. pentru-ca să pōtă cumpăra două clopote pe sēma ei, căci are de cuget să 'i ridice și un turn în care vrea să așeze și orologiul cetății; dar' bani nu a căpētat, căci ep. Moga a transpus cererea la guvern, care a dojenit apoi pe directorul, fiind-că a cutezat a cerși pe sēma unei capele — susținută de stat, — fără încuviințare.

În anul 1843 guvernul a asemnat 102 fl. pentru procurarea de cărți rituale, dar' la 31 Decembrie același an, se zice în protocolul de esibite, că directorul Răcz a cumpărat pe sēma bisericeii gr. ort. pe spesele sale câte un: Evangelier, Liturgier, Molitvelnic, Octoich și Catavasier cu acea condițiune însă, ca „preotul să dea sēmă pentru ele, și dacă oficiul manipulant provincial (tartományi számtartó hivatal) s'ar amesteca, numai de cât să se predea bisericeii greco-unite din Cădu. Pro cautella epitropia bisericească de acolo se încunoștințază prin estras protocolar“.

Cu datul de 11 August 1845 cu ordinul de sub nr. 9105 guvernul asemnăză capelei pentru procurare de lumini de cēră, tāmăie și alte necesarii, precum și pentru spālarea vestmintelor preoțești, anual o sumă de 20 fl., despre cari bani directorul avea să dea sēmă pe lângă cuită de la preot după-ce preotul n'a voit a lua asupra sa administrarea acestor bani — avēnd directorul datorința a se îngrijii de prevederea capelei cu cele necesare.

După ridicarea edificiului mare cu trei etage (1859), capela a fost strămutată în acela, și de present se află în capētul aripei

cari au resimțit-o, nici de Acei cătră Cari s'a îndreptat.

Este aceeași mișcare, de care ne-a tresăltat sufletul la vestea nașterii Principelui Carol, a Principeselor Elisabeta și Maria, și de care tresăltă și astăzi la venirea pe lume a Principelui Nicolae.

Născuți pe pământul țării, botezați și crescuți în legea părinților nostri, îngânându-și primele rostiri în limba strămoșescă — augustinii copii sunt una cu sufletul românesc.

Principesele vor duce dragostea țării noastre în familiile ilustre, în cari vor intra. Principii vor fi mândria și siguranța unui popor, care l-a vedut înălțându-se în mijlocul său.

Fie numai, ca patriotismul și cumințenia noastră să 'i facă și pe Ei mândri de a fi Români, precum noi suntem mândri și fericiți de a 'i vedé în fruntea nămului nostru.

Vorbe înțelepte.

Stăpânirea de sine este aceea ce face, ca omul să se ridice în mod absolut. Ea este isvorul tuturor virtuților.

Suferința este primul lucru pe care omul ar trebui să 'l învețe.

de cătră mēză-nōpte în parter și etagiul prim — lăsându-se liber plafonul dintră acestea; ear' mai târziu pentru a fi mai vederōsă, s'au delăturat ambitele cele două ce se întindeau de două laturi în direcțiunea plafonului, și s'a ridicat de-asupra tindei în locul lor un cor pentru a i-se susținé spațiul de mai nainte.

Cât privește ajustarea ei cu cele necesare pentru oficiarea cultului divin, în present, constat că e provăcută cu tōte cele de lipsă, numai fruntariul trebuie provăcut sistematic cu icōnele necesare, ear' albiturile de pe prestol, proscomidieriu și tetrapod trebuie schimbate cu altele corăspundētore, apoi mai trebuie un rēnd de ornate mai solemne pentru sărbători, și apoi tōte vor fi în deplină ordine. Tot aci mai observ, că în anul acesta (1903) tōte cărțile rituale au fost schimbate cu de cele tipărite cu litere latine, păstrându-se însă și cele tipărite cu litere cirile — pentru necesitate (serviciul de cantor și cronică îl fac prizonierii, de cari însă în timpul din urmă rare-ori se află cari să știe ceti și cu litere cirile); ear' cărțile editate de confesiuni străine, cum și icōnele necorăspundētore doctrinei și ritului ortodox, au fost delaturate.

De încheiere notez încă și aceea, că în capelele tuturor confesiunilor din institut până la anul 1868 puteau merge la serviciul divin și străinii; în anul acesta însă intrarea străinilor s'a interzis, și azi nimeni nu pōte cerceta institutul fără permisiune din partea directorului.

(Va urma).

Gavriil Hango
presbiter ortod. rom.

De la școlile medii gr.-or. române din Brașov.

Inițiințare pentru anul viitoriu școlar.

Anul școlar 1903—1904 se va începe în 1 Septembrie 1903 st. v., adică în 14 Septembrie st. n. Părinții cari doresc a 'și da copiii la aceste școle, sunt pōtiți a se prezenta cu fiii sau cu fiicele lor în cancelaria direcțiunilor respective în zilele de 1, 2 și 3 Septembrie v., adică 14, 15 și 16 Septembrie st. n., pentru înmatriculare. — Școlarii cari se înmatriculează pentru prima-dată la școlile noastre medii, vor aduce testimoniu școlar, estras de botez și certificat de revaccinare. Testimoniul școlar de pe clasa precedentă au să 'l presinte toți școlarii cari vin a se înmatricula, așa dar' și școlarii cari au absolvat clasa precedentă la școlile noastre. În 30 August și în 1 Septembrie v. de la 8—12 ore a. m. și de la 3—5 ore p. m. se vor ține esamenale supletorii și de emendare. Cei-ce s'ar prezenta mai târziu, au să petiționeze la direcțiune, dovedind cu atestat valabil cauza întârzierii.

Toți școlarii cari intră în I gimnasială sau în I reală pot fi supuși unui esamen de primire conform normativelor existente. Esamenul de primire se va ține în 30 August v., 1 și 2 Sept. v.

Nota. Școlarii, cari vin de la un institut unde în gimnasiul superior nu au învățat limba grecească, au să fie supuși unui esamen de primire din limba grecească.

Didactrul în gimnasiul inferior și școlă reală este de 24 corōne pe an, ear' la gimnasiul superior (cl. V—VIII) de 40 corōne pe an. — Cei înmatriculați pentru prima-dată mai plătesc odată pentru totdeauna o taxă de primire de 8 corōne. Școlarii neromâni plătesc didactrul, taxa de primire și taxa pentru fondul de pensiune dublu. Taxa pentru fondul de pensiune este în gimnasiul superior 10 corōne, ear' în gimnasiul inferior și școlă reală 6 corōne (cei scutiți de didactru plătesc 1/2 din această taxă); taxa de testimoniu și de anuar e 3 corōne (cei scutiți de didactru plătesc numai 2 corōne); ear' taxa de bibliotecă este în clasele inferioare 60 bani, în cele superioare 1 corōnă. (Taxa de membru la societatea de lectură a studenților este pentru cl. V și VI gimnasială 1 corōnă, pentru cl. VII și VIII gimnasială 2 corōne).

Didactrul se pōte plăti în 2 rate semestrale: 1/2 la înscriere, ear' 1/2 la începutul semestrului II, dar' celelalte taxe se plătesc de-odată și întregi cu ocaziunea înscrierilor.

Diracțiunea.

NOUTĂȚI

Din cauza sfintei sărbători Adormirea Maicei Domnului numărul proxim al fōiei noastre apare Luni sēra.

Consistoriul metropolitan, pentru rezolvirea agendelor curente se va întruni în ședință la 2 Septembrie, în Sibiu.

Nou profesor seminarial. În ședința plenară ținută eri, Marți, consistoriul arhidieceșan a ales profesor seminarial pe concurentul Dr. Aurel Crăciunescu, abs. al facultății teologice din Cernăuți. În aceeași ședință a ales econom seminarial pe concurentul Ilie Hociotă, abs. al cursurilor teologice de la seminarul andreian și al facultății teologice din Cernăuți.

Representanța fundațiunii Gozsdu e convocată la ședințe, în Sibiu, pe ziua de 28 August după amiază, pentru rezolvirea agendelor curente. Probabil că ședințele vor dura mai multe zile.

De la Asociațiune. În ședința ținută Luni la orele 4 d. a., comitetul central al Asociațiunii a numit profesor la școlă civilă de iete pe domnul Dr. Ioan Borgia, și profesor pentru lucrul de mână pe domnișōra Butean din Beiuș. Ca putere didactică auxiliară a fost angajată apoi domnișōra Bardosy, ear' domnișōra Măriōra Pop a primit postul de bonă, devenit vacant prin demisionarea domnișōrei Ciceiu.

Protopresbiter nou. În ședința plenară de eri, Marți, consistoriul arhidieceșan a numit protopresbiter pentru tractul Treiscaune pe părintele Constantin Dimian, administratorul acelu protopresbiterat.

Primiri în seminar. Supletoriu s'au mai primit la cursul teologic: Georgiu Solca, Ioan Leuca, Miron Popa, Constantin Moldovan, toți cu esamen de maturitate; Victor Aleman, Ieroteiu Viscreanu, Alexandru Nicolescu, Ioan Crăciun, Ioan Druhora, Constantin Popoviciu și Ioan Todea, cu VIII cl. gimnasiale, respective cu esamen de maturitate avēnd a face emendare din câte 1 studiu.

În secțiunea pedagogică s'au mai primit: Ioan Micu, Petru Popa, Longin Bucur și Filon Flucuz, toți cu calificatiune normală, apoi Nicolae Popoviciu, Romulus Ardeleanu, Emil Roșală, George Bucurenciu, Octavian Bența, Ioan Neculoiu, Ioan Răchitan, Teodor Cristof, Nicolae Mateș, Vasile Roșca și Alexandru German, toți câte cu 3 cl. din școlile medii, avēnd să facă esamen de primire.

Sunt deci primiți astfel în secțiunea teologică 40, în cea pedagogică 23, toți cu calificatiunea normală maximală, și la pedagogie 11 cu câte 3 cl. din școlile medii.

Hymen. Dl Ioan Lupu, învățătoriu în Măgură, și dōra Nimfodora V. Gabor, își vor serba cununia Duminecă la 17/30 August a. c., în biserica gr. ort. din Certeșul-de-sus.

Cum trăește M. Sa? Cu o săptămână înainte (în 18 August) M. Sa împăratul și rege al nostru Francisc Iosif I. a implinit frumoșă etate de 73 ani. O etate aceasta, la care mulți dintră norocoșii cărora de la este s'o ajungă, sunt bătrâni neputincioși, avisați la îngrijirea altora. M. Sa însă este în deplină putere psihică și fizică, dirigēnd însuși — în dese casuri — la calea corectă pe sfetnicii sei de guvernament, și asistēnd viguros și sprinten la grelele strapații ale manevrelor. Integritatea acestă a forțelor sale psihice și fizice, M. Sa are s'o mulțămescă traiului fōrte regulat și simplu. Programul de zi al M. Sale e precisat chiar pe minute, ear' de la acest program nu se abate nici-odată. Se școlă în zori de zi și dejunēză o cēcă de theă rușescă și o bucăică de unt prospēt. Apoi până la amiază nu mai mănāncă nimic. La amiază i-se servește în cabinetul de lucru prānz fōrte modest, pe care 'l ia la masa de scris. Intreg menu-ul constă din două plesse de carne și un pāhar de bere bavareză. După prānz fumēză o țigară regalitas (în tinerețā fuma virginie, dar' pe acest soi de țigară l'a abandonat de mult, fiind-u-i prea tare fumul). Cina o ia de regulă în societate, din care cauză cina constă din mai multe plesse. Nici la cină însă M. Sa nu bea altceva de cât un pāhar de bere. Vin nu bea de felu, ear' șampania, la dīneuri mari, când e să țină toast festive, numai o atunge cu buzele. În timpul din urmă M. Sa era fōrte indispus; nu odată s'a întâmpat, că prānzul, servit pe tavă la masa-i de scris încărcată de acte, a fost retrimis ne-atins. Indispoziția M. Sale a indispus și pe membrii curței, așa că zilele petrecute la Ischl, — cu rari excepțiuni — au fost fōrte posomorite. — Că M. Sa de ce e indispus, — cei cari au urmărit evenimentele politice atât la noi, cât și în Austria, dar' în timpul din urmă mai ales la noi, pot ușor să ale motivul.

Manevrele mari. Cum se știe, manevrele mari ale armatei noastre se vor ține în anul acesta în jurul Lipovei, într-un corpur de armată nr. 7 de la Timișoara și corpur nr. 12 de la Sibiu, fiind contemplată o năvălire de armată străină (corpur 12) prin Ardeal asupra Ungariei. Defensiva (corpur timișorean) e sub comanda generalului de cavalerie Ludovic cav. de *Schweitzer*, comandantul corpului de armată timișorean, ear' ofensiva sub comanda generalului de cavalerie *Probst*. Comanda supremă o va avea baronul Beck, șeful statului major al întregii armate. La aceste manevre va asista și *M. Sa împăratul și rege*, împreună cu *archiducele moștenitor* Francisc Ferdinand, în care scop *M. Sa* va sosi la Lipova în 3 Septembrie seara, de unde va merge cu trăsura la cartirul său în castelul din Nemet-Ujfalu (Neudorf) al contelui Robert Zselénzky, ear' archiducele va avea cartir în mănăstirea de călugări din Radna. Manevrele se vor ține în 4—7 Septembrie.

După încheierea manevrelor *M. Sa* se va reîntoarce la Viena, ca să asiste la parastasul (requiem) ce se va oficia în 10 Septembrie pentru răposata împărătesă și regină Elisaveta. Apoi va pleca earăși, pentru a fi prezent la manevrele de cavalerie, care se vor ține la Comarno în Galiția în 14 Septembrie.

Foie nouă românească. Adunarea generală a Asociației maramureșene, ținută în 7 August în Sighet, a decis editarea unei reviste în limba românească, pentru a se descrie în ea istoricul Asociației și a se publica procesele verbale ale sedințelor comitetului și ale adunării generale, cum și alte lucrări, chemate să promoveze cultura poporului român din Maramureș. Redactarea fou a primit-o vicariul *Tit Bud*. Asociațiunea maramureșană are president pe dl *Petru Mihályi*, deputat în dieta țerei.

Hoțul în casă. Economul *Nicolae Lăpușan*, numărul 118, din Ocna-Sibiului, a pățit-o reu cu niște „domnișore” cărora le închiriasă o oda mobilată pentru timpul cât aveau de gând să l petreacă la baile din Ocna. Vineri adevăd plecaseră amândouă la Sibiu, ear' noaptea, una din ele s'a reîntors și intrând pe ferăstră în oda a furat tot ce a aflat în ea (hainele tovarășei ei) și a luat-o eară spre Sibiu. Constatându-se dimineața furtul din partea păgubitei, care se reîntorsese de la Sibiu, bănuiala a cădută la început asupra proprietarului casei, care însă venind la Sibiu a dat de urma hoței, care e, cum am spus, una din „domnișorele” sale, cu numele *Schüler Mari*. Toate hainele furate au fost găsite în strada rațelor la spălătoreasa *Bontșina*. Hoța a dispărut.

† Menotti Garibaldi, fiul mai în etate al marelui *Giuseppe (Iosif) Garibaldi*, a răposat Sâmbătă după amiază în Roma, în etate de 63 ani. Încă de tiner a luptat pentru libertatea Italiei sub stegurile tatălui său, fiind și el unul dintr-ceil „mii eroi de la Marsala” (1860). În războiul dintr- Franța și Prusia (1870) a luptat în legiunea tatălui său, pentru Franța, ear' în războiul greco-turcesc din 1896—7 a luptat pe partea Greciei cu o legiune proprie. De mirat însă, că acest om, care — amăsurat sentimentelor și principiilor erizite de la tatăl său — totdeauna și-a pus arma în serviciul popoarelor cari luptau pentru libertate, față cu *Buri* s'a arătat infidel acestor principii, negând că lupta lor ar fi pentru libertate, și zicând că Englezii ar fi fost în drept să meargă asupra lor cu războiul.

Un premiu al Academiei Române. În urma unui concluds luat în 25 Martie 1900, premiul Adamachi de 5000 lei se va decerne în sesiunea generală din anul 1905 a Academiei Române celei mai bune lucrări scrise în limba română asupra următorului subiect: „Poporul român din Ungaria și Transilvania de la începutul secolului XVIII încolo”. Scrierea va trebui să cuprindă: 1. Starea morală, juridică și economică a poporului român de la începutul secolului XVIII încolo. Faptele cari au avut cea mai mare înflurire asupra dezvoltării culturale a poporului român în decursul aceluia secol. 2. Mișcările etnice, politice și sociale ale Românilor din Ungaria și Transilvania înainte și după reformele lui Iosif II. 3. Scopurile urmărite de Magiari până la 1848. Normele și tendințele administrative imperialiste; viața religioasă, intelectuală și economică a Românilor până la 1848. 4. Epoca de la 1848 până la 1866. Încercările de înțelegere intr- Magiari și Români. Luptele dintr- aceste două popore. Măsurile luate de guvernul absolutist. Reforme în legislațiune și administrațiune. Reorganizarea bisericii române de către Șaguna pe baze noi. Dezvoltarea culturală a Românilor. 5. Înființarea regimului dualist. Promisiunile făcute Românilor. Legea de naționalități. Desființarea autonomiei Transilvaniei. Regimul dualismului. Starea Românilor sub acest dualism. — Terminul prezentării manuscrisurilor la concurs este până la 1 Septembrie 1904.

Spioni la țărmurii Adriatice. Se raportează din Pola, că pe bordul yachtului „Trilby” a fost deținut zilele trecute pictorul rus *Serevsky*, prins că ia fotografii de pe țărmurii istriani ai Adriatice. *Serevsky*, tot pentru astfel de lucruri fusese espulsat odată din Austria. Pe același yacht a fost deținut căpitanul Ghin din Veneția și contele Richieri, cari încă au cercat să iee fotografia țărmurilor istrieni. După ascultare la protocol căpitanul Ghin a fost pus în libertate, constatându-se că numai pentru distracția proprie a luat fotografia unor puncte romantice. Contele însă a fotografiat puncte de acelea, de pe cari este oprit a lua fotografii. Din această cauză s'a introdus contra lui cercetare, până la terminarea căreia i este interzis a se depărta din Pola (și el e venețian, ca și căpitanul Ghin).

Incendiu cu 32 de victime. Luni seara s'a aprins bazarul din strada *Kerepes* a Budapestei, de la care a luat foc și palatul de lângă bazar. A fost un incendiu grăznic, cum rar se întâmplă. Multime de oameni și-au pierdut viața, parte arși de flăcări, parte morți în urma saririi de prin etagile celor două case aprinse. După cum spun știrile de ieri dimineață, și-au pierdut viața 12 persoane, ear' 20 au fost rănite grav.

Mulțamita. Din incidentul împlinirii de 40 ani de serviciu neîntrerupt ca culegătoriu de litere în topografia archidieceșană, am avut onore de a primi felicitări cordiale de la mai multe persoane, din Sibiu și din afară. Neputând însă răspunde în deosebi fiecărui dintr- numeșorii felicitanți, vin a mi exprima pe această cale profunda mea mulțamită pentru aceste manifestări cordiale, pe cari le voi păstra ca o prețioasă suvenir. Sibiu, 22 August 1903. Cu deosebită stimă: *Nicolae Mohan*, culegătoriu de litere.

Suboficerii obșitari — în serviciu de stat. „*Pester Loya*” spune, că în patra-riul II. al anului curent 138 suboficeri obșitari (ești din serviciul armatei) au căpetat act de legitimare, pe baza căruia li-se asigură prioritate la angajări în serviciu de stat față cu aspiranții civili. În același timp 184 suboficeri ești din serviciul armatei au fost angajări în serviciu pe la oficiile de stat, ori asemenea celor de stat, a nume: 96 ca funcționari și 88 ca servitori.

Petrecere în Reșinari. Tinerimea studioasă română din Reșinari invită la petrecerea de vară ce o va aranja Duminecă în 30 August a. c. st. n. în pavilionul hotelului *N. Vidrișin*. Începutul la 3 ore d. a. Prețul intrării, de persoane 80 bani, de familie 2 cor. Invitării speciale nu se fac.

Teatru în Câmpeni. Primim invitare la producțiunea teatrală, ce o va aranja tinerimea studioasă din Câmpeni Sâmbătă la 29 August st. n. 1903 în sala hotelului *Lakaby*. După producțiune urmază joc. Începutul la 8 ore seara. Venitul curat este al fondului reuniunii de cântări din loc. Programul e următorul: 1. „*Zina a apus*”, serenadă de *Popovici*, cor. 2. „*Sărăcie lucie*”, comedie într-un act, de 1. *Vulcan*. 3. „*Păsărică trecătoare*”, de *Costescu*, cor. și 4. „*Baba Anghelușă*”, canțoneta de *V. Alesandri*, predată de *Virgil Corcheș*.

Sentința în procesul Humbert. Anul trecut făcuse mare senzație, nu numai în Franța, ci în întreaga lume, demascarea conșorțiului de escrocherii *Humbert* din Paris, în fruntea căreia stătea *Terezia Humbert*. Prin aserțiunea că a moștenit o sută milioane de franci de la cineva care voia să rămână necunoscut, și că milioanele acestea numai mai târziu le va căpăta, cocona *Humbert* și complicitii ei au făcut sumedenie de înșelătorii: împrumuturi colosale, în contul moștenirii, bancă de rente, prin care au stors de la mulți naivi bănușorii, etc., pe urma cărora conșorțiul trăia splendid, în palate pompoase și cu tot confortul de milionari. Escrocheriile însă au fost demascate, înșelătorii au fugit, dar' au fost aflați în Spania și escortați în închisori la Paris. Sâmbătă s'a terminat procesul lor, fiind *Terezia Humbert* osândită la cinci ani închisore, *Frideric Humbert* (bărbatul *Tereziei*) la cinci ani, *Romain Daurignac* la trei ani, *Emil Daurignac* la doi ani.

În tocmă ca în procesul *Dreyfus*, așa și în acesta au figurat niște acte secrete, cari n'au fost date publicității. Din această împrejurare presa opozițională zice, că procesul a fost numai pentru ochii lumii, adevărul și acum e ascuns, pentru-că așa e interesul guvernului. De altă parte presa guvernamentală persiflăză pe cei cari voiau cu ori-ce preț să lăturească din acest proces armă contra republicei.

Știri mărunte. Insula Iamaica (din grupul Antilelor) pe la sfârșitul săptămânii trecute a fost băntuită de un mare orcan, pe urma căruia șaptezeci oameni și-au pierdut viața, ear' șese sute s'au nenorocit prin ră-

niri și contuziuni. Paguba materială cauzată de orcan se urcă la trei milioane de font sterlingi. — În Oradea mare doi elevi de gimnasiu, sosiți acolo din Dobrițin spre a cerceta niște rudeni, au mers să se scalde în Criș. Ambii au fost duși de valuri la mijlocul râului, unde unul s'a înecat, ear' pe celalalt l'a scos la mal o femeie, care știind inota și vedându-i în primejdie li-a mers în ajutoriu. — Podul peste Someș într- comunele *Józsefháza* și *Apaháza* (în Sătmăr) s'a rupt în momentul când treceau pe el câteva trăsuri; șapte oameni și caii de la două trăsuri s'au înecat în valuri.

ECONOMIE.

Premii pentru cai de prăsilă. Aducem la cunoștința celor interesați, că comisiunea pentru prăsila de cai a comitatului nostru va aranja Vineri în 11 Septembrie n. c. la orele 9 a. m. în Sibiu (piața vitelor) o premiare pentru prăsila de cai, împărțind premii în bani și diplome de laudă.

Premii în bani se împart pentru iepe în etate de 4—9 ani, prezentate împreună cu mânzi deplin lăptați; pentru mânze în etate de 3 ani și pentru alți mânzi și mânze mai tinere, dar' în totă privința eselenți.

Iepele și mânzii sunt a se duce pe locul numit și în ziua amintită de la ora 6— $\frac{1}{2}$ a. m. Taxă pentru loc nu se plătește. Cheltuielile cu aducerea și ducerea vitelor le suportă proprietariul.

Proprietariul trebuie să arete pentru fiecare mână sau iapă țidula de vite, cum și atestatul comunal, prin care se constată, că el e cel puțin de 6 luni proprietariul vitei. De asemenea trebuie să se arete țidula de mână.

Comisiunea pentru împărțirea premiilor își va începe activitatea la 8 ore și o va termina la 10 ore cu distribuția premiilor.

Nu mai aceluia proprietariu se va oferi premii în bani și diplome de laudă, care locuiește pe teritoriul comitatului Sibiu și dovedește, că mânăul sau iapa înfățișată la premiare le-a crescut el însuși sau e cel puțin proprietariul lor de 6 luni.

Premii în bani vor obține numai agricultori, ear' persoane mai avute sau de rang mai înalt vor căpăta numai diplome de laudă.

În cas că un agricultor demn de premiat renunță la premiul de bani, va obține o diplomă de laudă.

Premii în bani sunt:

I.

Pentru iepe cu mână bine lăptat.

a) un premiu	de 70 cor.
b) „ „	„ 60 „
c) „ „	„ 50 „
d) „ „	„ 40 „
e) „ „	„ 30 „
f) două premii	de câte 20 „

II.

Pentru mânze de trei ani.

a) un premiu	de 50 cor.
b) „ „	„ 40 „
c) „ „	„ 30 „
d) trei premii	de câte 20 „

III.

Pentru mânzi nejugăniți și mânze de calitate eminentă sub 3 ani.

a) un premiu	de 40 cor.
b) „ „ ptu un mână de 2 ani	„ 30 „
c) „ „ „ o mână de 2 ani	„ 30 „
d) „ „ „ o mână de 1 an	„ 20 „
e) „ „ „ o mână de 1 an	„ 20 „
f) „ „ „ „	„ 20 „

Diplome de laudă se distribuiesc cultivaților aparținători ori-cărei clase în proporțiune cu calitatea calului și după buna chibzuință a comisiunii premietore, anume: diploma de clasa I de aur, diploma de clasa II de argint, diploma de clasa III de bronz.

Atrăgând și din parte-ne atențiunea proprietarilor nostri de cai asupra acestei premieri — îi îndemnăm totodată să se presente cu caii lor în ziua amintită, în Sibiu.

Sibiu, 6/19 August n. 1903.

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu”

Dem. Comșa,
president.

Vic. Tordășianu,
secretariu.

Cărți și reviste.

„*Candela*”, revista bisericească-literară din Cernăuți, a apărut pe luna August (fasc. 8, anul de esistență XXII) cu următorul cuprins: „Sisteme principale morale-filosofice și diferite principii morale-filosofice”, de profesorul Dr. *Emilian Voitschi*; „*Cartea Iov*”, tradusă și explicată după textul masoretic”, de Dr. *Octavian Isopescu* (continuare din fasciculi anteriori); „*Dogma soteriologică după doctrina bisericii ortodoxe*”, de profesorul Dr. *Stefan Saghin* (continuare din fasciculi anteriori), 25 pagini text rusesc, apoi pe 16 pagini explicări asupra câtorva casuri pastorale și știri de interes bisericesc.

„*Candela*” apare în fasciculi lunari și costă 8 corone pe an. Birourile redacției și administrației sunt în residența arhiepiscopescă.

Anuarul XXVII. („Programa”) al gimnasiului gr. or. român din Brad pe anul școlar 1902—1903, publicat de directorul *George Păreș* și apărut abia acum, conține datele statistice școlare și raport despre „masa studenților”. Din acestea rezultă, că au funcționat la acest gimnasiu 6 profesori ordinari (intr- cari și directorul, totodată și catechet de rel. gr. or.), 1 instructor de gimnastica și cant și 2 catecheti (pentru elevii gr. catolici și cei rom. catolici). Dintr- profesori 2 au câte 34 ani de serviciu, unul 25, unul 19, unul 13, unul 11 ani. Elevi au fost înscriși 106 (în cl. I. 34, în cl. II 16, în cl. III 21 [dintr- aceștia unul a părăsit școala în cursul anului] în cl. IV 35). Dintr- cei 105 remași până la finea anului: gr. or. au fost 99, gr. cat. 5, mosaici 1. După poziția socială a părinților au fost: fii de preoți 19, de funcționari publici 13, de proprietari 9, de profesioniști 4, de agricultori 58. După sporul în studii, au fost clasificați cu notă generală „törte bine” 14, cu „bine” 16, cu „suficient” 55, cu „nesuficient” din câte un obiect 15, cu „nesuficient din mai multe obiecte 4. După locul nașterii au fost: din comitatul Hunedóra 70, Arad 15, Alba-inferiöră 11, Turda-Arieș 9.

Sub conducerea direcțiunii gimnasiului stă și școala normală din Brad, cu c. III. și IV., la care vin elevi cu pregătiri din școlile populare. La acesta au funcționat 2 învățători definitivi (unul cu 28 ani de serviciu, unul cu 5), având înscriși 43 elevi (cu 9 mai mulți de cât în anul școlar anterior), toți gr. or. A nume: 35 din comitatul Hunedóra, 5 din comitatul Arad, 1 din Alba-inferiöră, 1 din Turda-Arieș și 1 din comitatul Făgăraș.

Din raportul despre „masa studenților” (publicat ca continuare din anuarul XXVI) rezultă, că „masa” are 36 membri fundatori (cu taxă de 50—500 corone), 67 membri pe viață (cu taxă de 20—40 corone), 34 membri ajutători (instituți de credit românești), și 30 binefăcători (cu sume diferite, donate în timpul de la 1 Iulie 1902 până la 30 Iunie a. c.). Averele mesei constă din 15,030 corone, din venitele căreia în cursul anului școlar 1902—1903 au fost provăduți cu prânz opt elevi, cheltuiindu-se în acest scop 575 corone. Înscrierile pentru anul școlar 1903—1904 se fac în 1—5 Septembrie st. v. Didactrul e 16 cor. pentru elevii din protopopiatele Zarand și Hălmeagiu (fostul comitat al Zarandului) și 24 corone pentru elevii din alte ținuturi.

Din public.*)

Mulțamită publică.

Cu ocaziunea concertului aranjat în 13 Iulie v. 1903 în comuna Chichiș, de teologii români gr. or. din Treiscaune și Brașov, au binevoit a suprasolvi următorii maritimoi domni:

Ioan Avrigean, comerciant, Brașov, 6 cor.; *George Hamsea*, paroch, Sângiorgiu, *Ioan Toma*, paroch, Doboli-inferiori, *George Burlea*, paroch, Barcan, Véd. *Susana Coltofean*, Brețcu, *George Negoescu*, paroch, Intorsura-Buzăului, *Petru Mihaiu*, proprietariu, Doboli-inferiori, câte 2 cor.; *Mihail Barbier*, cofetar, Sângiorgiu, 1 cor. 60 bani; *Véd. Maria Popoviciu*, Sângiorgiu, *Nicolae Rădoi*, învățătoriu, Doboli-inferiori, *George Ionescu*, paroch, Budila, *Tóh József*, proprietariu, Chichiș, câte 1 cor.; *Toma Giurgiu*, paroch, Purcaren, *Vasile Lăzurean*, cantor, Herman, *Nicolae Russu*, învățătoriu, Sita—Buzău, *Serester Ignăcz*, econom, Chichiș, câte 60 bani; *Fazakas Endre*, Lisnău, 50 bani; *Ioan Balca*, învățătoriu, *Petru Mihaiu*, învățătoriu, *Ioan Sporea*, învățat, Feldiöra, câte 40 bani.

Primăscă maritimoișii donatori și pe această cale mulțamitele noastre.

Chichiș, 10 August 1903.

Dimitrie Grecean
teolog, casariu.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica această Redacția nu primește răspunderea.

Nr. 549/1903

[202] 1—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de **paroch** **clasa I.** în parochia **Arpatac** se descrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în tabela B. pentru întregirea venitelor preoțești de la stat, despre cari concurenții și pot lua informațiuni de la subscrisul oficiu protopresbiterial.

Doritorii de a ocupa acest post, au a și așterne suplicile lor subsemnatului oficiu protopresbiterial în termenul fixat, având a se prezenta în vre-o Duminecă sau sâmbătă în biserică pentru a cânta, respective a servi și predica.

Brețcu (Bereczk) 6 August 1903.

În conțelegere cu comitetul parochial. Oficiul protopresbiterial gr. or. Treiscaune.

Constantin Dimian
adm. prot.

Nr. 407 1903

[191] 1—3

Concurs

Pe baza rezoluțiunii Venerabilului Consistoriu archidiececan dto 8 Iulie nr. 7117 Bis. a. c. prin acesta se publică concurs, cu termenul de 30 zile de la prima aparițiune în „Telegraful Român”, pentru ocuparea postului de **capelan** în parochia **Bulzești-de-sus**.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt jumătate din toate venitele parochiei fasonate la cota B. pentru întregirea venitelor preoțești de la stat.

Concurenții la acest post de capelan, au a și așterne cererile lor, instruite conform normelor din vigore, până la termenul sus indicat, subsemnatului oficiu protopresbiterial.

În conțelegere cu comitetul parochial concernent. Oficiul protopresbiterial gr. or. Zarand. Brad, în 30 Iulie 1903.

Georgiu Părău
adm. prot.

Schimbare de local.

Din cauza localităților strimte din strada Rațelor m'am strămutat în casa mea proprie **strada margareta 8.**

Aducând acesta la cunoștința onoratului public român, îmi iau voie totodată a l ruga pentru binevoitoriul seu sprijin și pe mai departe.

Cu stimă

[199] 2—6

Emil Petruțiu

têmplariu de construcție și mobile.

Nr. 767 1903.

[176] 3—3

Concurs.

Pentru întregirea posturilor vacante de **învățători** din comunele însemnate mai jos, în protopresbiteratul Târnava, la ordinul consistorial nr. 7076 școl. din 10 Iulie a. c. se descrie concurs cu termen de 30 zile.

1. **Boian**, 2 posturi, cu salariu de câte 600 cor., cuartir și lemne de foc, cum și grădină de legumi.

2. **Crăciunel**, un post, cu salariu de 600 cor., cuartir și lemne.

3. **Heria**, un post, cu salariu de 600 cor., cuartir, lemne de foc și grădină de legumi.

Concurenții au să și așternă petițiunile conform legilor în vigore la subsemnatul oficiu protopresbiterial (u. p. Kükülvár) în termenul fixat, a se prezenta în vre-o Duminecă ori sâmbătă la biserică spre a și arăta destinatea în cântări, și cari pe lângă plata din concurs, ar mai face pretensiuni și la cuincuenale, după anii serviți în alte comune, au să și espună acele pretensiuni în petițiunile lor de concurs pentru-ca comunele să se știe orienta la alegere.

Cetatea-de-altă, 16 Iulie, 1903.

Oficiul protopresb. gr. or. Târnava.

Nicolae Todoran prot.

Un jurist

care posedă și limba română află aplicațiune în cancelaria advocațională a dlui

Dr. Mátyás Lázár, Sibiu,

[204]

Strada urezul nr. 22.

1—3

Pentru domnii preoți!

De la **Librăria archidiececană** se poate procura

CONDICĂ

bine compactată în piele și cu pârți tari,

în care (conform circulariului consistorial numărul 2142 din 3 Martie 1903) sunt a se induce „momentele mai însemnate ce obvin în comună în decursul anului și cari merită a fi însemnate pentru posteritate.”

Conține 200 foi.

Prețul **6-60 cor.**, + porto postal **80 fil.**

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

Patent

nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta!

Nu e mijloc secret

vindecă și înviorază

Deosebită atențiune e a se aparat vindecă bóle

pe lângă garanție.

da împrejurărei, că acest vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, fructur de ureche, bătaie de inimă, sgârșiri de inimă, asma, auzul greu, sgârșiri de stomac, lipsa pozei de mâncare, răceala la mână și picioare, reuma, podagru, ischias, udul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor bóle cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — În cancelaria mea se află atestate încurte din toate părțile lumii cari prefuesc cu mulțămire invențiunea mea și pte potestate aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii. — Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta” deore-ce „Ciasul-Volta” atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost opacat fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, apreciat și cercetat. Deja ieftinătatea crucii mele electro-magnetice o recomandă în deosebi

Prețul aparatului mare e cor. 6.—

folosibil la morburii cari nu sunt mai vechi [2] 31 de 15 ani.

Prețul aparatului mic e cor. 4.—

folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Espedite din centru și locul de vânzare pentru țără și străinătate e:

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V., strada Vadász 42/V
colțul strada Kálmán.

Nr. 434

[201] 2—3

Concurs

Pentru ocuparea posturilor **învățătoresți** în comunele mai jos numite, din protopresbiteratul Zarand, prin acesta se publică concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

1. **Mestécán**, cu salariu anual de 600 cor., cuartir și lemne.

2. **Juncul**, cu salariu anual de 600 cor., cuartir și lemne.

3. **Tătărești—Prihodești**, salariu 600 cor., cuartir și lemne.

Aspiranții la vre-una din aceste posturi învățătoresți, au a și așterne cererile lor, instruite conform normelor din vigore, în termenul sus arătat, subsemnatului oficiu, protopresbiterial.

Oficiul protopresbiterial gr. or. Zarand. Brad, în 8 August 1903.

Georgiu Părău
adm. prot.

In atențiunea p. t. dame!

Vîndare cu prețuri foarte reduse

la **C. Nedelkovits, Sibiu, piața-mare nr. 2.**

Se atrage atențiunea p. t. dame în mod deosebit asupra **marelui deposit cu stoffe de haine pentru dame, de vară, toamnă și ernală**, cu tot felii de **podóbe** și **accesorii**, cum și cu un însemnat număr de **jachete** și **mantauae**

[200] 2—3

cu prețuri foarte reduse.

Cartea consilierului de medicină Dr. Müller, apărută deja în a 40-a ediție, care tractează despre

Conturbările în sistemul nervos și secusial

precum și despre vindecarea radicală a lor, se poate procura prin toate librăriile.

Pentru 1 cor. 20 filieri în mări pos-tale o trimite franco **Curt Rober, Braun-schweig.**

[3] 33—38

Ciocolada de tanin

a lui **Sztraka**

are efect escelent la copii și la vârstnici **contra urdinării**

Prețul 40 filieri

Se capătă în fie-care apo-tecă.

[166] 6—8

TELEGRAMĂ!!

Așezământ nou
de

Confecțiune pentru domni și dame

— bogat asortat —

Esecutarea cea mai modernă și mai fină.

Este în interesul fie-căruia a se convinge despre prețurile mele foarte moderate și despre serviciul solid.

Pentru binevoitoriul sprigin se rógă, cu distinsă stimă

B. Ascher

Confecțiune pentru domni și dame, Deposit de albituri, pălării și de glamantane

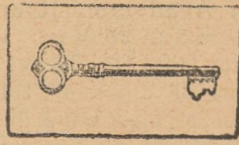
[196] 3—3

Medias (Medgyes) Forkeschgasse nr. 3.

Săpun cu ruda.

Marca:

„cerb” sau „cheie”

Săpunul cel mai bun, mai spornic și prin urmare cel mai eftin.

[4] 17—17

Se capătă pretutindenea.

VINETELA

Mai bună la albituri!

— Sub scutul legilor. —

Vinetela cea mai plăcută în spălătorii și gospodării.

Eftină și neîntrecută.

1 sticlă mică de 24 fil. ajunge la 10 spălături. — 1 sticlă mare costă 1-60 cor., 1/2 sticlă 1 cor.

Se capătă pretutindenea! Să ne ferim de imitațiuni!

Singurii producători:

URANOS

FRATII HOCHSINGER, fabrică chimică

BUDAPESTA
VI., str. Rozsa 85.

[116] 8—16